

Ob letošnjem prvem maju

Gotovo je med vsemi meseci najlepši mesec maj. Prebujena narava daje moč in polet novo nastajajočemu življenju. Zato ni slučaj, da je nekoč v mesecu maju ta moč pognala tisoče delavcev v ZDA v splošno stavko proti izkoriščanju in nasilju. Bilo je to v Chikagu 1. maja 1886. leta, kjer je prišlo do krvavega spopada med delavci in policijo. Po tem tragičnem dogodku so se delavske vrste še bolj strnile. Spomin na ta dogodek je pred 90. leti spodbudil delegate na II. kongresu internacionale k odločitvi, da so 1. maj razglasili za mednarodni delavski praznik in da bo delavstvo vsega sveta poslej slavilo ta dan za svoj praznik.

1. maj je odtlej praznik delavstva v vseh naprednih deželah sveta.

Zlasti ga še mi Jugoslovani proslavljamo zelo svečano, v naši lepi svobodni socialistični družbi.

Pa ni bilo vedno tako. Delavci in njihove družine so živeli nekoč tudi pri nas zelo težko življenje.

Garali so za osovraženskega kapitalističnega delodajalca. Takratne razmere delavcev so za današnji čas nepojmljive. Njihovo življenje je bilo nečloveško. Garali so morali 15 in 18 ur na dan ter opravljati najtežja dela. Seveda so bili tudi zaslužki delavcev zelo nizki. Tudi socialna varnost jim ni bila zagotovljena. O kakem socialnem zavarovanju ni bilo govora. Ljudje so prosnjačili, da so se na tak način prebili skozi življenje.

Povsem razumljivo je, da se je ob takih nevzdržnih razmerah vedno bolj razraščalo revolucionarno razpoloženje in da se je krepila borbenost delavcev z željo, da se slednjič le organizirajo in kot en moč udarijo zoper izkoriščevalca.

Ce tudi v senci bajonetov, so se naši delavci v predprilski Jugoslaviji na dan 1. maja zelo radi zbirali na določenih središčih, kjer so javno izrazili pripadnost in zvestobo delavskemu razredu in njegovemu pravičnemu boju proti vsem vrstam zatiranju in na-

silja in za boljše življenje vseh ljudi. Čas II. svetovne vojne je še to borbo bolj zaostрил. Naši delavci so tudi v teh težkih letih, čeprav jim je na vsakem koraku grozila kazen s smrtjo, na zidove hiš zapisovali gesla: »Živel 1. maj, praznik delovnega ljudstva!« Ta gesla so pisali kljub temu, da so mnogi zato morali tudi umreti.

Prišla je težko pričakovana svoboda, ki se je rodila iz revolucije.

In danes 34 let po priborjeni svobodi, ko je na vsakem koraku vsepovsod toliko novih pridobitev, da jih sproti niti ne registramo več, ker se nam zdijo same po sebi umevne in se niti ne zavedamo, kaj vse so usvarile te naše delavske roke!

Letošnji 1. maj proslavljamo delovni ljudje SFRJ še s posebnim ponosom ob pogledu na plodno pot, ki smo jo dosegli v 60. letih delovanja KP oz. ZKJ, katere obletnico ustanovitve tudi letos praznujemo.

Veliki rezultati pri graditvi, naše samoupravne socialistične družbe, utrjevanju bratstva in enotnosti narodov in narodnosti SFRJ ter neuvrščene politike Jugoslavije nas navdajajo z velikim optimizmom ter nam krepijo vero in netiljo revolucionarni žar delavskega razreda Jugoslavije, da še odločneje nadaljuje graditev naše samoupravne socialistične družbe.

Tudi delavci in kooperanti Perutnine smo prepričani, da bomo tudi v naprej hitro napredovali na vseh področjih. Gradili bomo nove farme, ter širili ostale proizvodne kapacitete, razvijali in bogatili nove samoupravne odnose, povečevali proizvodnjo in storilnost dela ter izboljševali življenjsko raven vseh delavcev in kooperantov ter njihovih družin.

In tista sila, ki je nekoč gnala delavce, da so se organizirali, bo gnala sedaj tudi nas, da bomo te naloge, ki niso lahke in enostavne, kar najbolj uspešno uresničili.

Naj bo letošnji 1. maj tudi resnični praznik vseh nas!

Drago ČATER

Prvi maj

za pravičnejši,
boljši družbeni red,
za boljše življenje

VABILO

NA PROSLAVO V POČASTITEV DNEVA OF IN PRAZNIKA DELA — 1. MAJA

ki bo v sredo, dne 25. 4. 1979 ob 19. uri v gledališču Ptuj, Slovenski trg (pri Lackovem spomeniku)

Program proslave:

1. Zapel bo pevski zbor »Perutnina«
2. Slavnostni govor
3. Gledališka predstava »Tri medigre«

Vstop bo prost!

Vljudno vabljeni vsi člani kolektiva, kooperanti in upokojenci.

Predsedstvo konference
OO sindikata

Ocena delovanja naših delegatov v samoupravnih odnosih

Naš sistem socialističnega samoupravljanja omogoča delovnemu človeku, da svobodno v svobodni družbi enakopravnih ljudi demokratično ureja svoje lastno življenje in življenje celotne družbene skupnosti. Po delegatskih načelih so sestavljeni delavski sveti, skupščine SIS, skupščine družbenopolitičnih skupnosti in vsa druga telesa, v katerih se sprejemajo pomembnejše odločitve, za katere imajo interes delovni ljudje.

Delegatski sistem, ki sloni na samoupravnih odnosih, daje vsem delovnim ljudem resnične možnosti za sodelovanje pri sprejemanju odločitev. delovni človek izvršuje to svojo pravico in dolžnost, povezan in združen v svoji TOZD oz. KS, kjer dela in kjer prebiva. Delegat je pravi zastopnik delovnih ljudi in njihovih interesov. Z njimi dela in živi ter neposredno z njimi doživlja vso življenjsko stvarnost, iz katere rastejo njihovi interesi ter potrebe.

DELEGATI BI MORALI BITI BOLJ USPOSOBLJENI

Delegat mora biti čim bolj družbeno usposobljen za naloge, katere prevzema v okviru delegacije. Stalno mora spremljati in proučevati družbeno problematiko na svojem področju in biti povezan v svojo samoupravno bazo in skupščino, oz. skratka, z vsem samoupravnim mehanizmom, kjer deluje in odgovarja v okviru pooblastil, interesov, potreb in predlogov svoje temeljne samoupravne skupnosti. Delegat mora zastopati stališča in posamezne interese tistih, ki so ga izvolili. Delegat in sredina, ki ga je izbrala, morata biti v stalnih medsebojnih stikih, ko se oblikujejo stališča, interesi ter potrebe baze.

Teh nekaj uvodnih teoretskih razglabljanj nam naj služi kot podlaga za oceno, kje in kako daleč smo z delegatskim sistemom v Mesokombinatu Perutnina Ptuj.

Prav gotovo drži, da je za revolucionarno dejanje, kakršno je delegatsko odločanje, pet let prekratko obdobje, da bi lahko dajali vsestranske ocene o njegovih dosežkih in demokratičnih spremembah, ki jih vnaša v proces socialistične samoupravne prakse. Z Ustavo leta 1974 smo namreč institucionalizirali odnose. Nekaj kritičnih pripomb o prvih izkušnjah in težavah pa lahko vseeno izrečemo, pokažemo lahko tudi nekaj rezultatov.

Na zadnjih skupščinskih volitvah, ki so bile pred dobrim letom, smo v Mesokombinatu Perutnina izvolili v delegacije za zbor združenega dela za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti 254 delegatov. Ti delegati so povezani v 60 temeljnih delegacijah ter v 11 konferenc delegacij.

Pred letom dni smo izvolili tudi 233 delegatov v delavske svete TOZD in delovno organizacijo,

v delavsko kontrolo in disciplinsko komisijo. Tako sestavlja samoupravno telo skupaj 487 delegatov. K tem še lahko prištejemo 131 sindikalnih funkcionarjev ter še kakih 60 ostalih, ki delujejo v gospodarskih SIS, zbornicah, društvih in družbenopolitičnih organizacijah.

Tako je najmanj 678 naših delavcev vključenih v razna delegatska razmerja. To število tudi pove, da je vsak drugi delavec direktno vključen v delegatski sistem.

Naši samoupravni organi so imeli v letu 1978 425 sej, na katerih so sklepali in odločali predvsem o gospodarjenju. Delegacije za ZZD in SIS pa bi morale imeti v letu dni vsaj 436 sestankov oziroma sej, če bi svoje naloge opravile vsaj v tistem obsegu, za katerega smo se dogovorili v sindikatu.

Uspešnosti delegacij pa ne smemo ocenjevati zgolj po številu sestankov in številu udeležencev na njih, ampak po tem, koliko je njihova aktivnost dejansko v skladu s potrebami TOZD, ki jih predstavljajo. Vprašajmo še, ali so naše delegacije to nalogo izpolnile? Upam si trditi, da so delegati v delavskih svetih in njegovih organih svojo nalogo odlično opravili. Trdim tudi, da so v večini primerov spremljali in in se odločali za najbolj racionalne možne rešitve. Res je tudi, da delavsko samoupravljanje živi in deluje med delavci že dolgo časa, vse od leta 1950, medtem ko je delegatski sistem še razmeroma mlad. Zato tudi ni čudno, da se ob njem srečujemo s številnimi ovirami, zavarami in problemi. Zato se tudi z uspehi dela delegacij ne moremo

posebno ponašati. Naši delavci so v času kandidacijskih postopkov in potem še na volitvah imeli velik interes, da so bili izvoljeni v delegacije. To navdušenje pa je na žalost kmalu popustilo. Zelo zahtevna vsebina in tematika, pred katero so bili postavljeni, ki je bila dostavljena posamezni delegaciji, jim je začela jemati veselje in pogum do dela. Cele gore papirja, potiskanega z zahtevnejšimi informacijami, ki so bile podane tudi v bolj težko razumljivi obliki, ni moglo ustvariti ugodnega vzdušja za delo v delegacijah. Zaradi nepoznavanja širših družbenih interesov so nekateri delegati govorili, da so slabo informirani, da je nezainteresiranost delavec kriva za njihovo slabo delo, saj niso večkrat ne eni in ne drugi vedeli, za kaj sploh gre. Tudi prevelik vpliv izvršilnih organov je večkrat omejeval delegatske pobude in njihovo odločanje. Ovira za delo delegatov so tudi neustrezni pogoji, za sestajanje, zato tudi prevelika izguba časa in še marsikaj. Skratka, delegati ugotavljajo, da je njihovo odločanje in sodelovanje nepomembno, ker končno obvelja vedno le tisto, kar je bilo že dogovorjeno in sklenjeno v strokovnih in drugih izvedenjskih strukturah. Te zadnje trditve so prišle večkrat do izraza tudi na raznih skupščinah, na katerih so naši delegati imeli zelo tehtne in opravičene pripombe na predloge, vendar jih je »glasovalni stroj« preglasoval.

Vsi predlogi naših delegatov pa po moji oceni le niso padli v »vodo« in bodo v bodočnosti prav gotovo bolj upoštevani. In če si upam ob koncu teh razmi-

šljanj izreči oceno, da naš delegatski sistem še ni začel tako celovito delovati, kot smo to zapisali v Ustavi, v Zakonu o združenem delu ter naših samoupravnih aktih, moram navsezadnje ugotoviti, da se to tudi ne bo tako hitro uresničilo, ne krivim pa za tako stanje le delegatov samih.

NAREDITI BO POREBNO ŠE MNOGO

Za uspešnejše delovanje delegatskega sistema bo potrebno še marsikaj in mnogo opraviti. Zdi se, da se tokrat znani kitajski pregovor: »Daj lačnemu trnek in ne ribe«, ni uveljavil in obnesel. Potrebno bo več razmišljanj o tem, kako v bodoče odpraviti napake in slabosti pri delu z delegati. V TOZD bo treba poiskati ustrezne oblike in metode za delo z njimi. Gre tudi za to, kako bi v delegacijah v procesu sporazumevanja in dogovarjanja ugotavljali in oblikovali samoupravne interese delavcev. Delegate pa bo treba opozoriti tudi na njihove pravice in obveznosti.

Vse to in še drugo smo dolžni storiti vsi delavci, zlasti pa še DPO in poslovodni organi v TOZD. Pri tem nas vse skupaj čakajo zelo odgovorne in obsežne družbenopolitične naloge.

Predvsem bomo morali v bodoče naše delegate več izobraževati. Več se bomo morali pogovarjati z njimi ter uvesti v te razgovore tako metodo dela, v kateri bodo delegati dobivali povratne informacije na odprta družbenopolitična vprašanja. Pri tem

(Nadaljevanje na 3. strani)

27. april, 1. maj, 9. maj ... dnevi, ko misli romajo v preteklost, v težko življenje zatiranega in mučnega naroda. Povsod kri, povsod ruševine, na katerih je kljub mnogim žrtvam zrastle življenje, vredno človeka. Iz spominov: porušeno Novo mesto leta 1944 (posnetek je tokrat opravljen prvič.).

Ob delu konference sindikata

Poročilo 11. razširjene seje predsedstva Konference OOS pri Mesokombinatu »Perutnina« Ptuj.

Na seji je bilo prisotnih 26 članov naše delovne organizacije ali samo 49 % vabljenih. Predsedstvo je bilo sklepčno. Razpravljali smo o gospodarjenju v I. četrtletju, o drugem delu Samoupravnega plana poslovanja, usmerjenem izobraževanju, stanovanjski izgradnji, o počitniških kapacitetah, in o seminarjih, ki se bodo vršili v naslednjih mesecih.

Bila je podana kratka ocena gospodarjenja v prvih treh mesecih. Kljub neugodnim vplivom (še vedno je problem pri odkupu kože), in težavam v proizvodnji v TOZD Tovarna krmil, smo z rezultati gospodarjenja lahko zadovoljni. TOZD v glavnem izpolnjujejo planske obveznosti. Predsedstvo pričakuje, da bodo OOS v posameznih TOZD kritično razpravljale o realizaciji plana in s tem pripomogle k še boljшему poslovanju, povečanju odgovornosti in boljši perspektivi razvoja celotne delovne organizacije, kot je zapisano v uvodnem delu poročila o gospodarjenju v času do 31. 3. 1979.

OOS pa morajo tudi pregledati kako se izpolnjujejo sklepi sprejeti na razpravah po delovnih skupinah, zborih delavcev v mesecu januarju in februarju. Že takrat smo sprejeli kot skupno nalogo za delovno organizacijo kot celoto, sistem nagrajevanja oziroma izpolnjevanje sedanjega sistema nagrajevanja po delu. Ugotovili smo, da bi iniciative o izpolnitvi doseganja sistema morale priti iz TOZD. Potrebno je, da OOS v svojo razpravo vklju-

čijo kot nalogo za letošnje leto tudi nagrajevanje po delu.

Razprave o gospodarjenju bi zaključili z razpravo na zborih delovnih ljudi, skupno poročilo o poteku in vsebini razprav v vsaki temeljni organizaciji pa je potrebno pripraviti najkasneje do 10. maja 1979.

Svojo aktivnost (pa morajo OOS v tem času nameniti razpravi in sprejemanju drugega dela Samoupravnega plana poslovanja. Plan obsega: plan celotnega prihodka, ustvarjanje pogojev in osnov za ustvarjanje skupnega dohodka, kot tudi predlog za njegovo razporejanje na osebno, skupno in splošno porabo, višino sredstev za razširitev materialne podlage dela ter ostale obveznosti. Sestavni del plana so tudi sredstva sklada skupne porabe, ki smo jih izločali že v prejšnjih letih z namenom povečati počitniške kapacitete. Ta sredstva je potrebno sedaj združiti in nameniti predvideni izgradnji počitniških hišic na otoku Cresu.

Pozornost OOS je potrebno tudi usmeriti v razpravo Osnutka Zakona o usmerjenem izobraževanju. S tem zakonom se predvideva celotna preobrazba izobraževanja. Pridobivanje znanja je bistvena prvina vsestranskega razvoja, tako materialne osnove dela, kot tudi kulturne.

Že v letu 1978 smo na predsedstvu konference OOS razpravljali o pravilniku o stanovanjskih razmerah v naši delovni organizaciji, sedaj je pa potrebno, da sindikat skupno s člani ZK razpravlja o stanovanjski izgradnji na sploh. Iz začetne razprave na seji pa lahko ugotovimo, da je v lanskem letu mesto Ptuj moralo iz sredstev za stanovanjsko izgradnjo izločiti za arheološke akcije skoraj 8 milijonov novih dinarjev, kar pa predstavlja že 13 stanovanj. Smatramo, da bi bilo potrebno arheološke akcije kriti iz sredstev Raziskovalne skupnosti Slovenije, saj najdeni predmeti predstavljajo kulturno dediščino vseh Slovencev.

V pripravi so po programu, sprejetem na delovnih konferencah v mesecu januarju in februarju trije seminarji in sicer: delavska kontrola in njegova vloga v združenem delu, SLO in družbena samozaščita, skupaj s pripravami na akcijo: »Nič nas ne sme presenetiti«, ter delegatski sistem.

Spoznanje, da se člani delavske kontrole vse prepočasi vključujejo v razreševanje proizvodnih in tudi ostalih problemov, nas je privedlo, do tega, da je potrebno še dodatno izobraževanje na tem področju. V pripravi je tudi Poslovnik o delu delavske kontrole. Za uspešnejše delo samoupravne delavske kontrole je potrebno ustvariti pogoje za njihovo delo. Za izpolnitev teh pogojev je pa potrebno, da samoupravne delavske kontrole dobivajo vse zapisnike vseh sej samoupravnih organov, analize poslovanja za posamezna obdobja in samoupravne plane poslovanja.

Za podružbljanje ljudske obrambe in družbene samozaščite je potrebno narediti še več. To moramo narediti tako, da ljudska obramba in družbena samozaščita postaneta sestavni del našega družbenopolitičnega in ekonomskega sistema, s seznanjanjem slehernega delavca s pravicami, obveznostmi in nalogami v obrambnih pripravah. Osveščanje članov sindikata v krepitvi zavesti za delo v ljudski obrambi in družbeni samozaščiti je trajna naloga sindikata. Za večjo aktivnost in sodelovanje vseh pa mora sindikat usmerjati sedanje priprave na akcijo: »Nič nas ne sme presenetiti«. Zato je potrebno, da osnovne organizacije sindikata podrobno proučijo prilogo Delavske enotnosti z dne 14. aprila 1979 in gradivo Občinskega sindikalnega sveta.

Vse preveč radi pozabljamo, da je delegatski sistem del samoupravljanja. Tako je tudi koncept samoupravljanja izoblikovan v ustavi. Ustava določa, da delegati odločajo samostojno, vendar v skladu s smernicami svojih sredin, TOZD. Zato je nujna vsestranska delovna povezanost in infamiranost med delegati in TOZD. Delegatski sistem kot takšen ima zaradi večje udeležbe delavcev bistvene prednosti neposrednega samoupravljanja. Sindikati smo sodelovali pri pripravah na volitve in na volitvah delegatov in delegacij in delo sindikata se mora sedaj tudi odražati v sodelovanju z vsemi delegacijami vseh družbeno političnih skupnosti.

Družbeno politično izobraževanje delavcev in članov sindikata je izredno odgovorna naloga, ki jo prevzemamo v našem samoupravnem in družbenopolitičnem sistemu, kajti s tem prevzemamo nalogo, da bo delavec dojel naloge in se aktivno vključeval v razreševanje tekočih problemov. Zato smo v svoj plan izobraževanja vključili zgoraj navedena, vsebinsko pomembna predavanja. Pričakujemo pa, da se bodo temeljne organizacije s svojimi delavci aktivno vključile v naše seminarje.

Mihelač

Sodelavcu v slovo

Ivan Zupanič se je rodil 12. 5. 1953 v Lancovi vasi. Mlad, komaj v 26. letu starosti, nas je nepričakovano zapustil v nedeljo, 8. 4. 1979. Še dan prej je vestno opravljal svoje delo kot naš sodelavec. Zares boleči so občutki, ko se spomniš človeka, s katerim si delal vsak dan kot prijatelj. Vedeli smo, da uničuje težka bolezen njegovo mlado telo, pa vendar smo upali, da bo bolje, da mu usoda ne bo tako kmalu namenila tistega konca, ki prihaja tako temen in mračen. Bil je mlad, radi smo ga imeli v svoji sredi, zato iskreno žalujemo za človekom, delavcem, tovarišem. V naši TOZD Mesna industrija se je zaposlil 9. 9. 1974 in od takrat pa do poslednjega dne delal v klavnici perutnine. Njegov prerani grob je na videmskem pokopališču. Na njegovo poslednjo pot smo ga pospremili v torek, 10. 4. 1979.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Njegovi sodelavci

Pomoč prizadetim v Črni gori

Katastrofalni potres, ki je zadel Črnogorsko primorje, je globoko pretresel vse ljudi po vsej naši domovini.

Vest o tej katastrofi je močno odjeknila tudi po svetu, zato se poleg jugoslovanskih narodov vključujejo tudi mnoge druge države v akcijo zbiranja pomoči za odpravo posledic katastrofe.

Tudi delavci Perutnine smo se vključili v to akcijo s tem, da bomo prispevali v ta namen enodnevni zaslužek ter s tem, kot že nešteto krat doslej, izpričali svojo in skupno solidarnost v podobnih nesrečah.

Kot prvo nujno pomoč smo že poslali na prizadeto področje eno opremljeno bivalno prikolico.

Razvojne programe je potrebno marketinško usmeriti

V vsakdanjem življenju se vedno pogosteje srečujemo s pojmi marketing, marketing koncepcija, marketing usmerjenost ipd. Nekaterim so ti pojmi že dokaj poznani, verjetno pa je še tudi precej takih, za katere so povsem tuji ali pa jih poznajo le okvirno. Glede na to verjetno ne bo odveč, če najprej v čisto kratkih obrisih nakažem njihovo bistvo.

Področje marketinga postaja vedno obsežnejše in iz dneva v dan širi svoj spekter nalog. Največkrat si pod pojmom marketing (raziskava tržišča, analiza tržišča) predstavljamo, da gre za odpiranje tržišča proizvedenemu izdelku. V sodobnem tržno planskem gospodarstvu pa samo to še zdaleč ni njegov namen. Marketing koncepcija pomeni dolgoročno raziskavo potreb tržišča in želja ter okusa potrošnikov. Na osnovi teh raziskav pa pristopamo k proizvodnji takšnega blaga, kot ga potrošnik želi. Tako marketing ni le neka posebna služba, ki se vključuje v blagovni promet, ko je izdelek proizveden, ampak postaja odločilen dejavnik, ki vpliva na celotni proizvodni proces in ga prilagaja potrebam tržišča. Marketing koncepcija ali usmeritev mora biti prisotna že na samem začetku, pri investicijskih odločitvah. Težko je prodati blago, če je bil izbran napačen koncept proizvodnje. Da pa bi se podjetje lahko pravilno — marketinško usmerilo, je potrebno dobro dolgoročno poznavanje domačega in zunanega tržišča in prilagajanje proizvodnih programov tem potrebam. To je mogoče doseči s

stalnimi in obsežnimi analizami, ki jih običajno opravlja posebej organizirana služba za marketing. Ta služba lahko dela samostojno ali v sklopu razvojnega sektorja in stalno prilgaja in usmerja proizvodnjo tekočim in dolgoročno ocenjenim potrebam na domačem in zunanjem trgu.

Ob branju tega uvodnega dela, se je verjetno v mislih naših bralcev porodilo vprašanje, ali smo tudi mi marketinško usmerjeni.

Odgovor bi najlažje dali naši komercialisti, ki pri prodaji naših proizvodov zaenkrat nimajo večjih težav. To pomeni, da smo marketinško usmerjeni in, da so imeli vodilni organi naše delovne organizacije v preteklosti dober občutek za prilagajanje proizvodnih programov dolgoročnim potrebam tržišča, čeprav se je marketing kot posebna znanost šele razvijal. Lahko bi rekli, da so proizvodnjo instinktivno marketinško usmerjali. Ob vedno večjih proizvodnih kapacitetah in ob zahtevnejših potrebah tržišča, pa je tudi v naši panogi vedno težje oceniti potrebe in pravilno usmeriti razvoj. Ravno sedaj so pred nami priprave srednjeročnik in dolgoročnih razvojnih programov. Izdelati bo potrebno nove koncepte razvoja in proizvodnjo usmeriti tako, da bo tudi čez pet, deset ali petnajst let mogoče brez težav prodati vse, kar bomo proizvajali. Dolgoročna ocena potreb postaja vedno težja, vedno zahtevnejša, saj se navade in želje potrošnikov ob stalnem dvigu standarda iz leta v leto spreminjajo, pa

Prodaja blaga v kiosku v Beogradu

Foto: L. C.

tudi konkurenca je vedno močnejša.

Kaj in kako proizvajati v naslednjih petih oz. desetih letih, da bo donosno, perspektivno, za kakšna investicijska vlaganja se odločiti, skratka, kako nadaljevati marketinško usmerjenost. Takšna in podobna vprašanja se bodo do sprejetja srednjeročnega in dolgoročnega plana vrtela v mislih naših vodilnih organov in ostalih »kreatorjev« našega poslovanja, naše uspešnosti. Svoj delež k temu bo lahko prispeval koleglj za marketing, ki zaenkrat nadomešča marketing službo. Verjetno pa bo prej ko slej to službo potrebno do kraja organizirati, saj je za realno oceno tržišča potrebno veliko raziskav in analiz. Zbrati je potrebno številne informacije z do-

mačega in zunanjega tržišča, jih analizirati in ovrednotiti. Celoten marketing sistem temelji na obsežnem informacijskem sistemu. Zbiranje informacij pa ni samo naloga marketing službe, ampak tudi naloga vsakega prodajalca v naših prodajalnah, naloga vseh, ki poznamo »Perutnino«, perutninske izdelke in se gibljemo med množicami uporabnikov. Vsak delavec — samoupravljalca — mora biti tudi kreator poslovanja in prispevati svoj delež k temu, da bomo razvoj marketinško usmerili.

Le tako bomo lahko čez nekaj let ponovno s ponosom in zadovoljstvom gledali na dosežene rezultate in se brez težav spoprili z vedno močnejšo konkurenco.

T. Čeh

Problemi z nakladanjem piščancev

Nakladanje piščancev je eno od težjih opravil v tehnologiji reje piščancev. Zato ni čudno, da kooperanti za to opravilo kljub dobremu plačilu težko dobijo delavce in še to predvsem starejše ljudi, ki so si pri tem delu pridobili že precej izkušenj.

Mlade ljudi je težko vključiti v to delo ali pa sploh ne. Pri tem ne velja ravno stari rek, da je mladina za vzgled in ponos. Žal je tako večjke v kmetijstvu. Zato se je pač potrebno upreti na starejšo delovno silo, ki pa se tudi otepa tega opravila. Vzroki za

to so tudi v neugodnem času nakladanja piščancev, za kar se izgubi precej časa. Pri kooperantih z večjo količino piščancev se pri neugodni ali bolj pozni uri zavleče nakladanje tudi v popoldanske ure. Tako izgubijo zaposleni delavci dopoldansko in popoldansko izmenno. Temu bi se lahko izognili, če bi kooperanti z večjimi količinami piščancev lahko začeli nakladati v ranih jutranjih urah. Za to se dogovarjamo večkrat z odgovornim referentom v transportu, ki določuje ure odvoza piščancev. Zaradi oddaljenosti kooperantov in dvoizmenskega dela v perutninski klavnici pa ni mogoče ustreči vsem željam kooperantov. Precej nakladalcev piščancev noče razumeti težav kooperantov. Za opravljeno delo jih je težko plačati in zadovoljiti s hrano in pijačo, kar marsikje preide v prave pojedine. Za kooperanta je to velik izdatek, za katerega pa ne dobi nadomestila. Omenjene potrebe si ne upa zmanjšati, ker si bo potem moral prihodnjič nakladati sam. Poleg vsega ome-

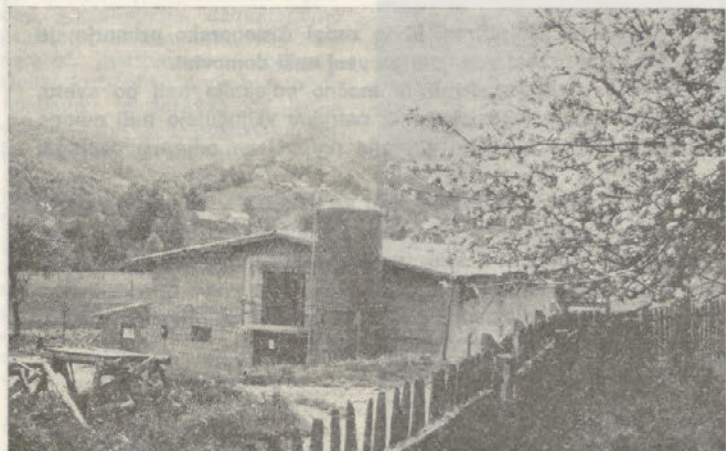
njenega še morajo nakladalce plačati v naturi, t. j. dati piščance, kar nekje po sedanjih izračunih predstavlja izpad v višini 0,5%. Če te procente preračunamo za leto 1979 ko bomo vhlivali nekaj preko 15 milijonov piščancev, zneso to 75.000 kom piščancev. Če je planska teža 1,78 kg znaša to 133.500 kg mesa. Za vse je prikrajšano podjetje in toliko manjši je prihodek. Zaenkrat drugače ne gre, vsaj tako trdijo kooperanti. Vprašanje je sploh, kdo bo nakladal, ko bo sedanja generacija ostarela. Govorilo se je, da bi se organizirale skupine za nakladanje piščancev pri podjetju. To bi kooperante precej razbremenilo in bi se vsi s tem tudi strinjali. V kolikor bi res organizirali take skupine, kar je še treba proučiti, po mojem mnenju ne bi bile nič cenejše, le da bi bilo plačevanje denarno. Potrebno bo misliti na rešitev tega problema.

V lanskem letu je bila v Franciji demonstracija strojnega lovljenja in nakladanja piščancev, pa se pri nas ni našlo toliko denarja, da bi si kdo to ogledal. Ne smemo dovoliti, da bi taki novi dosežki šli mimo nas.

Stanko Jaušovec

Urejeni objekt Romana Pišeka

Foto: L. C.

Rekord v farmi Trnovec

O farmi Trnovec smo v našem listu še pisali. Takrat je bila predstavljena v začetni fazi izgradnje. Farma je glede na način gradnje objektov in ostale opreme novost. Zato je tudi novica o rekordnem številu proizvedenih jajc pri prvi skupini vhlavljenih živali toliko bolj razveseljiva.

Da bi lahko bolje razumeli, kaj predstavlja 172 kom jajc na vzrejeno kokoš, vam bom napisala še nekaj vrstic o našem delu na farmah plemenskih živali.

Naše delo se prične s čivkajočim živ-zavom, ki se nujno pojavlja na farmah. Predhodno se vrši intenzivna priprava objektov, ki obsega temeljito pranje z vročo paro pod pritiskom ter večkratno razkuževanje objekta in opreme. Delati je treba hitro in temeljito, da uspemo pravočasno pripraviti devet objektov za vselitev. Piščanci iz Italije predstavljajo genetski potencial, katerega z našim delom poizkušamo čim bolj realizirati.

Prva faza našega dela je tako imenovana vzreja, ki predstavlja osnovni temelj za nadaljnjo proizvodno fazo. Zavedajoč se tega dejstva vestno in dosledno spravljamo tehnologijo. To pomeni, da moramo od 47.700 jarčic vzrediti 92 % čim bolj izenačenih živali, od katerih bomo pozneje z nadaljnjimi tehnološkimi posegi dobili čim več valilnih jajc. Da bi to dosegli, moramo jati nuditi v objektih optimalne pogoje. Naše delo se prične s tedensko kontrolo tež in restrikcijo krme. To pomeni, da dajemo živalim le toliko hrane, da se ne zredijo, čeprav imajo to lastnost, ki jo potem prenašajo na svoje potomce — bodoče brojlerje. Z restrikcijo preprečujemo prezgodnjo dozorelost posameznih živali in tako vplivamo tudi na izenačenost jate.

V času vzreje izvaja veterinarska služba svoj program preventivnega cepljenja in kontrole zdravstvenega stanja živali, saj hočemo vzrediti zdrave in odporne plemenske živali.

V drugi fazi našega dela stimuliramo živali z ustrezno tehnologijo k čim intenzivnejši nesnosti. Tudi v tej fazi je osnovno

delo tedenska kontrola tež, preko katerih presojamo oziroma določamo količino krme, saj morajo kokoši še naprej paziti na »linijo«. Naše perutninarke morajo zelo natančno opravljati svoje delo, ker je od njih odvisno, kakšen bo uspeh našega dela. Biti morajo natančne pri času krmljenja in količini krme. Prav tako pa morajo tudi vzdrževati čistočo in red v objektih, da se živali dobro počutijo. Biti morajo tudi dobre opazovalke, saj po navadi prav one opozornijo na določene spremembe v jati, kajti pri našem delu je važna hitrost reakcije na kakršnokoli spremembo.

Vrednost doseženega proizvodnega rezultata je prav v tem, da je 10 delavk v eni skupini doseglo in preseгло planirano število jajc po vzrejeni jarki, kajti končni rezultat te skupine se je praktično gradil 15 mesecev.

Majhen kolektiv ima tudi svoje specifične organizacijske

probleme, predvsem pri akcijah, ki zahtevajo angažiranje več ljudi kot je n. pr. klanje živali. V enem tednu smo morali pripraviti in oddati v zakol vse peteline ter pripraviti 6 objektov kokoši za zakol.

Ves teden smo delali praktično 12 ur na dan. S tujo delovno silo smo si pomagali, kot je običajno, le pri klanju kokoši. Tudi klanje skupine je bilo izvedeno brez problemov, obenem pa je zanimiv podatek, da so imele kokoši isto poprečno težo, kot je bila ugotovljena pri zadnjem tehtanju živali v proizvodnji.

Proizvodni rezultat, katerega smo dosegli, pomeni resničen uspeh naše temeljne organizacije in je pokazatelj uspešnega strokovno organizacijskega dela, predvsem zaradi dejstva, da so rezultati že bili vrhunski tudi na drugih farmah.

Objekti in oprema so se v bistvu dobro obnesli. Sistem di-

fuzatorjev in ventilacije omogoča vzdrževanje optimalne klime tudi v največji vročini. Avtomatizacija in elektronska regulacija klime so se pokazali kot upravičena izboljšava. Veliki silosi ob vsakem objektu omogočajo ustvarjanje zaloge krme in kontrolo kvalitete krme.

Vendar pa se pojavljajo večsintezne težave glede obratovanja opreme, ki jih na žalost prepočasno rešujemo, predvsem zaradi neagilnosti proizvajalca. Precej truda še moramo vlagati, da dobijo naše živali hrano tudi v tistih objektih, kjer so silosi dalj časa neuporabni. Prav tako, bi lahko izvajalci krmilnih trakov imeli več posluha za prakso.

Nedvomni proizvodni uspeh naj ne bi deloval kot uspavanka, ampak kot vzpodbuda, da bodo rezultati še boljši. Taki bi nedvomno tudi bili, če ne bi ob koncu proizvodnega obdobja bilo problema s kvaliteto krme.

Nuša Sergio

Dela na izgradnji tretje faze farme Trnovec so v polnem teku in pričakujemo, da bo vhlavljen nove matične jate izvedena po delovnem načrtu. (Foto L. C.)

Pevci zbora »Perutnina« se vse bolj uveljavljajo. Njihovo ubrano petje bomo lahko spet poslušali na prvomajski proslavi 25. aprila v ptujskem gledališču.

Na željo organizatorja pa bodo ponovno nastopili na občinski proslavi ob prazniku dela, ki bo 29. aprila v Ptujskih toplicah.

Želimo jim mnogo uspehov — Uredništvo

ODLIKOVANJE NAŠEMU SODELAVCU

Naš sodelavec in urednik »Ptujskega perutninarja« tovariš LOJZE CAJNKO ima kar 14 pomembnejših zadolžitev v raznih DPO, SIS in društvih. Vse te funkcije opravlja zelo vestno in požrtvovalno.

Zaradi uspehov v delu Planinskega društva Ptuj ga je ob 25. obletnici tega društva odlikoval predsednik Republike tov. TITO z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo.

Za prejeto odlikovanje tovarišu Lojzetu iskreno čestitamo in mu želimo še nadalje veliko uspehov pri njegovem delu, ki ga nesebično vlaga za čim boljši procvit naše samoupravne socialistične skupnosti.

Njegovi sodelavci

Težave v TOK Hajdina

Proizvodni plan za leto 1979 je bil napravljen v planskem oddelku delovne organizacije na predlog strokovnih služb TOK Hajdina. Plan je bil v obravnavi na vseh potrebnih institucijah, kot to zahtevajo samoupravni akti delovne organizacije in končno tudi sprejet na zboru delovnih ljudi TOK in na zboru kooperantov vseh proizvodnih okolišev in nazadnje verificiran s strani občnega zbora. Zadoščeno je bilo vsem formalnim samoupravnim postopkom. Zelo malo pa se je kdo poglobil v probleme, ki nastopajo pri izpolnjevanju proizvodnega plana. Najhujši problem je bila letošnja izredno huda zima. Kooperanti so želeli za povišane stroške kurjave višji zaslužek oziroma, kakor pravijo, zimski dodatek za kurjavo. Ko smo jim predložili težave pri nabavi in ceni koruze, so se nekako pomirili in brez večjega odpora tudi vohlevali. Sedaj se je to stanje normaliziralo, vendar so se pojavile nove težave t. j. visoki začetni pogini. Poleg vsega navedenega nam ne ustreza dinamika plana, ki venomer niha in povzroča precejšnje težave in vpliva na čas mirovanja med turnusi reje, ki so trajali včasih izrednimi izjemami tudi samo 6 — 7 dni, sedaj pa prehajajo na 18 — 20 dni, čeprav so pogoji boljši in bi tudi kooperanti želeli prej vohlevaljati.

Kratki odmori sicer s strokovnega gledišča, niso priporočljivi, vendar so bili problemi vohlevaljanja piščancev na ta način večkrat le rešeni. Ostane pa vprašanje izpolnjevanja plana vzrejenih piščancev. Mnogokrat valilnica ne more dati točnega števila DSP ali pa ga spremeni še isti dan ali za 2 — 3 dni naprej. S takimi spremembami nastanejo višji finančni stroški, ker je treba vohlevaljanje odpovedati ali koga na novo aktivirati. Zgodi se

tudi, da valilnica po svoje zniža ali zviša število DPS določenim kooperantom, kar povzroča nepotrebno negotovanje. Na videz je plan vohlevaljanja za januar in februar izpolnjen in se zdi navzven v najlepšem redu. Število vzrejenih piščancev pa sploh ni doseženo zaradi prej omenjenih proizvodnih problemov. Za izpolnjevanje plana je treba vlagati več truda in sredstev, ki posebej bremenijo TOK Hajdina, za kar pa druge temeljne organizacije ne kažejo dovolj razumevanja.

Krivda za proizvodne probleme pada često na TOK Hajdina kljub temu, da zmeraj ni tako. Nimam namena upravičevati TOK Hajdina ali koga kritizirati. Vsi skupaj želimo razumevanje in medsebojno zaupanje. Pripravljen sem na polemiko, ki bo verjetno nastala s tem člankom, kot je bil primer s prispevkom o dostavi krmil.

Vendar je bil osnovni namen dosežen, saj se je dostava krmil kasneje izboljšala, razen dostave v rinfuzi, ki je še vedno problematična.

Ne morem si zamisliti, kako bi naše podjetje spričo raznih pomanjkljivosti lahko nastopalo na tujem tržišču, kot to dela sosednja KOKA Varaždin. Ali mi nimamo za tekšen nastop dovolj pogojev in usposobljenih strokovnjakov? Imamo jih, saj je to bilo že večkrat dokazano, tako pri odpravljanju vzrejenih problemov, kot pri aktiviranju pogorele kladnice. Kljub temu pa se proizvodni problemi prepogosto pojavljajo in nam zavirajo nastop na tujem tržišču. Te probleme je potrebno čimprej in čimboljše rešiti, da bi se lahko kosali z drugimi sosednjimi podjetji. Potrebne bodo nove ideje, da bomo prednosti, ki jih ima naše podjetje pred drugimi obdržali in jih ponovno aktivirali.

Stanko JAUŠOVEC

Načrtno k urejanju dopustov

Bliža se čas letnih dopustov, ki nam vsako leto prinesejo veliko organizacijskih težav pri izvajanju delovnega procesa. Da bi te probleme lažje obvladali, moramo dopuste bolj natančno planirati in jih vskladiti s planom letovanja. Od tega ne bi smeli pozneje odstopati in delati nobenih izjem. Res je, da mnogi delavci želijo dopust izrabiti v najožji letni sezoni to je julija in avgusta, vendar moramo vedeti, da v tem kratkem času ni mogoče ustreči vsem, saj mora proizvodnja normalno tečiti tudi v teh mesecih. Drugi zadržek za prekratko časovno omejevanje dopustov so kapacitete letoviščnih zmogljivosti. Nobena organizacija nima na razpolago toliko počitniških

prostorov, da bi v njih lahko letovali v pičlih dveh mesecih vsi zainteresirani delavci, ki jih je vsako leto več. Prav zaradi racionalnejšega izkoriščanja počitniških zmogljivosti moramo dopuste raztegniti vsaj na 3 do 4 mesece v letu. Marsikje prav načrtno koristijo pred dopustniško in podopustniško sezono, saj je takrat življenje na letovanju, naj si bo na morju ali drugje mnogo cenejše, pa tudi cestnemu vrvežu se izognemo. Pred in po sezono lahko s pridom izrabijo predvsem take družine, ki nimajo šolo obveznih otrok.

Letos bomo imeli v Perutnini na razpolago nekaj nad 80 ležišč, ki bodo locirane na več krajih ob Jadranu. V Fiesi in Umagu bodo, kot lani, na razpolago avtokamp prikolice. V Poreču je najeta počitniška hiša z 20 ležišči, razen tega pa so še kapacitete na Srednjem Jadranu in to v Zadru ter v Pakoštanu, kjer bomo letos prvič lahko letovali. V tem kraju smo najeli počitniško hišo z 20 ležišči, v zamenjavo za Biograd n/m, ker moramo tam hišice zaradi dotrajanosti opustiti.

V naslednjih dneh bo objavljen razpis za letovanje z navedbo pogojev in ostalih potrebnih informacij. Na delavce, ki se mislijo prijaviti apellramo, da skušajo upoštevati sugestijo za podaljšanje sezone, da bi s tem omogočili čimvečjemu številu ljudi organiziran letni oddih. Pri razporejanju in koriščenju naših kapacitet moramo biti delavci med seboj solidarni. Omogočiti moramo predvsem prednostno pravico tistim delavcem, ki so socialno šibkejši, zdravstveno prizadeti ter tudi tistim, ki delajo na težjih delovnih mestih.

Prednost bi naj imeli tudi delavci, ki se bolj poredko ali prvič odločijo za organiziran dopust, kar moramo vzpodbujati, saj vemo, da mnogo naših delavcev še vedno izrabijo dopust za garanje doma. Uredništvo

Foto: L. C.

Posnetek z lanskega obiska pri kooperantih.

Kako deluje civilna zaščita

Teško bi se opredelili za »rojstvo« civilne zaščite in družbene samozaščite. Spomnimo se samo prostovoljnih gasilskih društev, ki so delovala že davno pred NOB in revolucijo. »Na pomoč« je pozdrav, ki so ga gasilci sicer začeli uporabljati po zadnji svetovni vojni, izpričuje pa geslo prvih organizacij za pomoč in reševanje življenj in imetja ne glede na lastništvo. Nič manj pomembne niso bile priprave skupin za prvo pomoč takrat, ko se je že čutila nevarnost fašistične agresije. Tudi nekatere druge oblike organiziranega dela spominjajo na to, da se je sicer spontano že v tistih težkih dneh razvijala pri naših narodih civilna zaščita in družbena samozaščita.

Vse te aktivnosti niso prenehale, marveč so se razvijale v revoluciji in po njej le, da smo se tega premalo zavedali. Šele stehinirani način življenja, ki pogojuje vsakdan več hudih in velikih nesreč nas je prisilil v to, da smo o teh oblikah samozaščite in pomoči začeli več razmišljati. Velike nesreče kot so potresi, eden najhujših je upostojil del Črne gore pred dnevi, poplave (tudi pri nas), vse hitrejši in s tem nevarnejši promet, razni tehnološki postopki pri katerih preti nevarnost poškodbe ali druge gospodarske škode, vse to je narekovalo prilagoditev civilne zaščite sodobnim potrebam. Ob vsem tem ne smemo pozabiti na nenehna vojna žarišča v svetu in na dejstvo, da jugoslovanski samoupravni socializem nekaterim velikim silam ni povšeči. Zato sta civilna zaščita in družbena samozaščita dobili po letu 1970 svoj prostor tudi v naši novi zakonodaji.

Ob tem pa so delovni ljudje in občani morali najprej dojeti pomen in potrebo po tako organizirani obliki zaščite. Načelo naj sleherni občan sodeluje v pripravah na SLO in družbeno samozaščito se je torej začelo uve-

ljavljati v zadnjih letih. Tudi v naši DO je bilo tako, čeprav smo vse stvari imeli lepo zapisane že tudi prej.

Sedaj že lahko rečemo, da imamo enote in štabe CZ dobro organizirane. Da bi analizirali dosežene rezultate in sprejeli nove naloge, so se 30. 3. sestali člani koordinacijskega štaba za CZ v naši DO. Na seji so ugotovili, da se dosednji delovni program dobro izvaja, nato pa so razpravljali o PROGRAMU DELA KOORDINACIJSKEGA ŠTABA IN ŠTABOV CIVILNE ZAŠČITE V TOZD ZA LETO 1979, ki so ga po razpravi tudi sprejeli. V razpravi so posebej opozorili na to, da se podražbljanje družbene samozaščite dobro odvija, vendar mora biti to naša stalna skrb. Tudi usposabljanje enot dobro teče, prizadevati pa si moramo, da bo še bolje, zato je treba čimveč sodelovati na praktičnih vajah. V nadaljevanju je bil dan poudarek skrbi za materialno opremljenost, organizacijo zaklonskih in čuvanju opreme. Več sodelovanja je potrebno s krajevnimi skupnostmi. Najpomembnejše pa je to, da ta program ne sme biti nekaj statičnega, ampak ga je treba nenehno prilagajati konkretnim nepredvidenim situacijam.

Program pa ne sme biti šablona za štabe CZ, marveč le izhodišče za pripravo programov posameznih štabov, ki morajo upoštevati še vse specifične elemente. O nadaljnjih aktivnostih bodo kolektiv obveščali, predvsem preko Perutninarja.

Po sprejemu PROGRAMA so analizirali še varnostne ocene posameznih štabov, ki morajo upoštevati še vedno preveč prisotna šablona. V večini primerov so premalo ali preveč površno obravnavali specifične elemente, zato je varnostne ocene potrebno dopolniti.

Ugotovili so še, da je več ekip že opravilo tečaje prve medicinske pomoči, tečaj RBK zaščite in

da je v teku tečaj za gasilsko tehnične ekipe. Tečajniki so na tečajih pokazali vso resnost in zavzeto sodelovanje. Pridobljeno znanje utrjujejo na raznih vajah in tekmovanjih, kjer nekatere ekipe dosegajo že lepe rezultate.

Da bi o tem delu izvedeli kaj več smo povabili k sodelovanju udeležence teh tečajev. Odzvali so se: Erna Rimele, Marija Jauk, Terezija Kokol in Janez Lipavšek. Njihove prispevke združujemo v to reportažo.

UREDNIK

Erna Rimele je članica koordinacijskega štaba CZ za prvo medicinsko pomoč. Za svoje dolgoletno požrtvovalno delo z ekipami prve medicinske pomoči je prejela značko civilne zaščite Jugoslavije.

Skupaj z nekaterimi sodelavkami sem uspešno opravila 80 urni tečaj prve medicinske pomoči že leta 1967. Povem lahko, da smo v naši delovni organizaciji vedno posvečali prvi pomoči določeno pozornost. Doslej je 80 urni ali 20 urni tečaj uspešno opravilo že preko 50 naših delavcev. S tem pa ni vse končano, kot mislijo nekateri, marveč se z opravljenim izpitom organizirano delo kmaj začne.

Nudenje prve medicinske pomoči je zahtevna in odgovorna naloga, zato je opravljeni tečaj le osnova, ki jo je potrebno širiti in utrjevati s praktičnimi vajami. Znano je namreč, da se naučeno pozablja, če znanja ne utrjujemo in da z nestrokovno nudenje prvo pomočjo lahko naredimo več škode kot koristi.

V Perutnini se tega dobro zavedamo, zato se vedno udeležujemo vaj, ki jih organizira štab za civilno zaščito občine Ptuj in tekmovanje, ki jih organizira Rdeči križ Ptuj. Da je delo naših ekip prizadevno in vestno potrjuje podatek, da smo že vrsto let osvojili drugo mesto.

Seveda, pa ne sme pri tem ostati. Boriti se moramo še za boljše rezultate in pokazati še več natančnega praktičnega znanja.

Letos bomo imeli v okviru DO praktične reševalne vaje, katerih se bo moral udeležiti sleherni, ki je opravil tečaj.

Vemo, da v prvi pomoči mo-

ramo ukrepati hitro, pravilno in v pravem zaporedju. To pomeni, učiti se delati samo tisto in toliko, kar je nujno potrebno, da rešimo življenje in preprečimo poslabšanje, ne glede na to kakšne so vrste poškodb.

Če bodo osnovne resnice in napotki za prvo medicinsko pomoč zaživeli v zavesti naših ljudi, bo v veliki meri dosežen tudi naš prvi in poglavitni namen: preprečevanje nezgod, poškodb in bolezni.

Zavedati se moramo, da je od načina nudenja prve medicinske pomoči mnogokrat odvisna uspešnost zdravljenja in končna usoda poškodovanca.

Prav gotovo, pa je ena najlepših doživetij in velika sreča, ter zadovoljstvo zavesti, da si znal pomagati sočloveku ob nesreči, da si mu olajšal bolečine ali morda celo rešil življenje — njegovo največje bogastvo.

Erna RIMELE

Živimo v času vedno hitrejšega razvoja tehnike. Dela se večinoma opravljajo strojno. Ceste so preplavljene z avtomobili. V nedogled bi lahko naštevali tehnične pridobitve, ob katerih pa se kljub vsemu ne zmanjšuje število nesreč. V službi, doma, skratka, vsepovsod nas lahko presenetijo nezgoda. Tudi elementarne nesreče nam ne prizanašajo. V sevtu še vedno ni konca vojnih spopadov. Trenutno živimo v naši domovini v miru, vendar pa narekuje položaj nenehne obrambne priprave, kjer zavzema v okviru zaščite nad vse pomembno mesto reševanja človeških življenj.

Terezija KOKOL je članica štaba CZ prve medicinske pomoči, center Potrčeva

Ne glede na to, kaj je nezgoda povzročilo, je lahko človek začasno onespobilen za delo ali pa ostane trajno nepokreten. Kljub večjim varnostnim ukrepom nesreča ne počiva. Da bi ponesrečenim lahko pravilno pomagali, nam je potrebno znanje nudenja prve pomoči, za kar organizira Rdeči križ v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah tečaje prve pomoči.

V primeru elementarnih nesreč ali agresije, bi v reševalnih ekipah ženske nastopale enakovredno z moškimi, zato je toliko pomembnejše, da se ženske urijo v praktičnem delu.

Kako deluje civilna zaščita

(Nadaljevanje s 7. strani)

Tudi v naši delovni organizaciji nas je mnogo usposobljenih za dajanje samopomoči in medsebojne pomoči, kar lahko mnogokrat odloča o življenju in smrti.

Ustrezno znanje smo si pridobili v tečajih zlasti na večkratnih vajah in pri poznejših dopolnitvah, kjer se je teorija povezovala s praktičnim delom.

Nekateri smo imeli osnovne pojme že iz časa šole. Dokazano je, da je naše znanje precej zadovoljivo, saj smo na tekmovanjih, ki so organizirana vsako drugo leto, dosegali boljša mesta.

Naše znanje smo dopolnili tudi z ukrepi zaščite pred morebitnimi jedrskimi in biološkimi sredstvi, da bi s poškodovanimi znali pravilno ravnati tudi v takih primerih.

Tečaj, vsaj 20-urni, bi po mojem mnenju moral imeti vsak delavec, ki je zdrav in sposoben dati samopomoč in pomoč drugemu. Marsikdo ne ve, koliko pomeni dati pravočasno in pravilno prvo pomoč, saj nam dostikrat lahko reši življenje, skrajša zdravljenje in nas obvaruje celo hujšega pohabljenja. Kakršnokoli zanemarjanje ali podcenjevanje poškodb, prask ali ran, četudi majhnih, ki jih veliko nastane doma in pri delu, nam samo podaljša zdravljenje in lahko povzroči še druge resne težave.

Naše največje zadovoljstvo je, da pomagamo človeku v nesreči — toda pravilno. Ob koncu bi izrazila željo pripadnikov civilne zaščite, da naj vsakdo v delovni organizaciji stori čim več za pravočasno odpravljanje vzrokov nesreč in za učinkovito nudenje prve pomoči. V svetu pa bi naj končno reševali sporna vprašanja na miren način in prenehali z oboroženimi spopadi.

Terezija KOKOL

Najhujša izmed vseh velikih nesreč je vojna. Ves napredni svet si sicer prizadeva odpraviti to grozno uničevanje ljudi, tehnike in vseh dobrin, ki služijo blagostanju ljudi. V teh prizadevanjih prednjači Jugoslavija, saj je bil Tito pobudnik za neuvrščeno politiko v svetu in je bila prva konferenca neuvrščenih držav prav v Jugoslaviji — v Beogradu leta 1961.

Vsa prizadevanja doslej niso dala pričakovanega uspeha. Velike sile še vedno drviljo v oboroževalno tekmo, vojna tehnika pa je vsak dan bolj izpopolnjena. Še posebno izpopolnjujejo atomsko, biološko in kemično orožje, ki dobiva vse večjo uničevalno moč.

Zaradi nevarnosti, da bi eventualni agresor uporabil vse te vrste orožja, je bilo nujno, da organiziramo tudi v sestavi naše civilne zaščite enote za zaščito in pomoč prebivalstvu v slučaju uporabe radioloških, bioloških ali kemičnih (RBK) bojnih sredstev. Naloga enot za RBK zaščito so obsežne in zahtevne, zato ni dovolj enote le

Marija Jauk je vodja ekipe za RBK zaščito.

formirati marveč je mnogo pomembnejše to, da se pripadniki teh enot čimbolj usposobijo za akcijsko delo v slučaju potrebe. Oddelek za ljudsko obrambo Ptuj je v ta namen organiziral preko Občinskega štaba za civilno zaščito in v sodelovanju z Delavsko univerzo tečaj za enote RBK zaščite. Tečajniki smo predavanja zelo resno spremljali. Tudi predavatelji so se zelo potrudili, da so nam v tem kratkem času dali kar največ teoretičnega znanja za bodoče delo. Teorija pa ni dovolj, zato je bil v tečaj vključen tudi praktični del, ki pa se je odvijal na poligonu v Mariboru.

Osebnost sem si prizadevala, da bi v tem tečaju pridobila čimveč znanja. Je pa vloga RBK zaščite zelo pomembna in naloge zahtevne. Enote RBK zaščite namreč ne nudijo pomoči posameznikom ampak velikemu številu ljudi hkrati, zato menim, da bi bili za te enote nazprimernejši biologi in kemiki.

Znanje, ki smo si ga pridobili na tem seminarju moramo od časa do časa obnavljati in dopolnjevati s podobnimi tečaji in vajami v sami DO in izven nje, ter se temeljiteje pripravljati, da bi bili v slučaju potrebe kos nalogi, ki nam je zaupana.

Marija JAUK

Poseben povdarek tečaja za gasilsko tehnične ekipe je bil na praktičnem delu. Vaja gašenja lahko vnetljivih tekočin.

Vse foto: L. C.

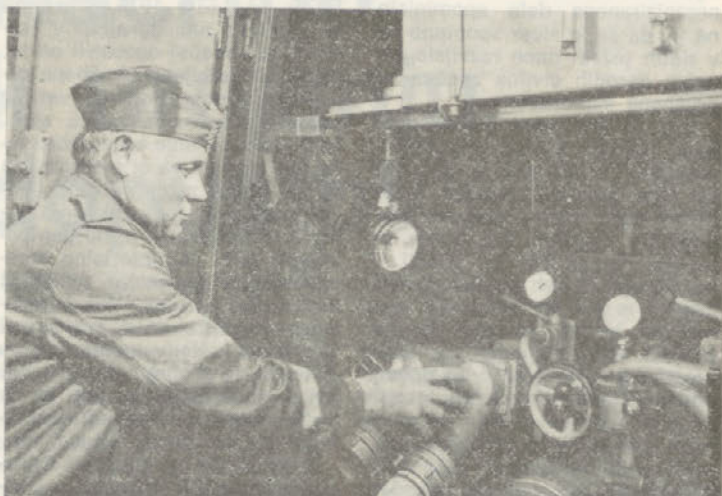

Delo gasilskih društev na našem območju ima bogato tradicijo, saj bo Gasilsko društvo Ptuj, ki je najstarejše v občini, prihodnje leto slavilo 110-letnico obstoja in dela. To društvo je trenutno najbolje opremljeno za gašenje vseh vrst požarov in za pomoč pri drugih elementarnih nesrečah. Trenutno sodeluje pri 80 % vseh požarov v občini.

Poleg GD Ptuj je v naši občini še 56 gasilskih društev, ki delajo na prostovoljni bazi in 5 industrijskih gasilskih društev. V zadnjem času si močno prizadevamo, da bi v Ptuj organizirali še poklicno gasilsko enoto. Upamo, da nam bo to uspelo v doglednem času.

težave so se malo omilile po osvoboditvi, bistveno pa se je obrnila na bolje v zadnjih letih, ko je bila v Ptuj ustanovljena SIS za varstvo pred požarom, katere naloga je da zbira finančna sredstva za gasilsko organizacijo. O tem bi lahko še govoril in našteval marsikaj o delovanju gasilskih društev, pa raje kdaj drugič.

In kako je z organiziranostjo in opremljenostjo enot za požarno preventivo v naši delovni organizaciji? Kar se tiče gasilske opreme oziroma gasilskih sredstev, jih je na razpolago v dovoljni meri in so postavljena na

Janez Lipavšek — mizar v Servisu je član gasilske organizacije že od leta 1946. V tem obdobju je opravljal več pomembnih funkcij v društvih in Občinski gasilski zvezi Ptuj. Sedaj je podpredsednik Občinske gasilske zveze. Za svoje zaslužno delo na področju gasilstva je prejel več občinskih in republiških priznanj, najpomembnejše pa je odlikovanje druge stopnje gasilske zveze Jugoslavije. Je član koordinacijskega štaba CZ Perutina.

Omeniti velja tudi to, da je kar polovica obstoječih gasilskih organizacij delovalo že pred drugo svetovno vojno in da so ta društva poleg svoje reševalne funkcije bila največkrat tudi edina organizirana družbenopolitična sila v kraju. Društvena aktivnost pa se je odražala tudi v kulturnem življenju in drugih akcijah.

Društva pa so se kljub svojemu humanemu delu ubadala s težkimi finančnimi problemi. Te

vseh mestih tako, da je požarna varnost zajamčena.

V zadnjem času smo imeli tudi predavanja v TOZD ter seznanili delavce o tem kako je treba rokovati z gasilskimi aparati, o pomenu gasilske dejavnosti na sploh in v delovni organizaciji. Tako lahko rečemo, da je bil vsak naš delavec seznanjen kako naj ukrepa v slučaju požara. Danes ne bi rad našteval količine gasilskega orodja in opreme, ki ga ima naša delovna organizacija (o tem drugič), rad bi pa podal nekaj misli o tečaju, katerega so opravile gasilske tehnične enote.

Koordinacijski odbor CZ v našem podjetju je ugotovil, da je nujno potrebno, da se organizira tečaj za gasilske tehnične enote, kot je bil organiziran za enote RBK zaščite in prve medicinske pomoči. Ta tečaj naj obiskujejo vsi člani, ki so vključeni v te enote, iz vseh TOZD. Organizacijsko stran tega tečaja je prevzela OZ Ptuj.

Tečaj se je pričel 26. 3. 1979 na sedežu podjetja, tečaj je obiskovalo 29 tečajnikov. Predmeti so bili naslednji: organizacijski predpisi, teorija gašenja, osnove

(Nadaljevanje na 9. strani)

Marija Glaser iz farme Sela med tekmo vanjem

Foto: Ž. Marinkovič

Ekipe Perutnine v delavsko športnih igrah

V delavsko-športnih igrah občine Ptuj tekmujejo ekipe Mesokombinata Perutnine Ptuj v moški in ženski konkurenci. Po dolgem času so nas razveselili moški, osvojivši v nogometu prvo mesto v B skupini in to brez poraza in neodločenih tekem. S tem so se uvrstili v višji rang tekmovanja v A skupino.

Vrstni red:

1. PerutninaPtuj	10 točk
2. SO Ptuj	8 točk
3. KB Maribor - podr. Ptuj	5 točk
4. Elektrovina Elko	5 točk
5. Gradis - Gradnje	3 točke
6. Zdravstveni dom	1 točka

V novi panogi minigolfu so naše ženske osvojile 6 mesto, moški pa 3. mesto kar v treh disciplinah in sicer v plavanju, rokometu in mini golfu. Tekmovanja

se med tiskom Perutninarja nadaljujejo v atletiki za moške in ženske, ter v streljanju za moške in ženske. Zaključek delavsko športnih iger bo 26. 4. 1979 ob 18. uri v domu Franca Krambergerja v Ptuj.

Odnos posameznikov in posameznic do športa in rekreacije ter tekmovanje je žal precej neodgovoren. Zgovoren je podatek, da od 550 žensk, zaposlenih v Mesokombinatu Perutnina Ptuj, nismo zmogli 3 članske ekipe v plavanju, ki je bilo v Ptujskih toplicah.

Ugotavljamo, da je delo vodij za šport in rekreacije v TOZD zelo slabo. Upamo, da se bodo več angažirali ob proslavi 8. dneva perutninarjev in na drugih tekmovanjih, ki so pred nami.
M. Ž.

PP DRAVA V DRUGI LIGI

Uspešni nastopi- rezultat uspešnega dela

V zadnjem času rokomet v Ptuj pridobiva na priljubljenosti in tudi kvaliteti. Nosilec dela in razvoja je rokometni klub Drava, katerega ekipe so posegle tudi po republiških naslovih. Največji uspeh zavzetega in načrtnega dela pa je vsekakor uvrstitev članic v drugo zvezno rokometno ligo — skupina sever, kjer nastopajo pod imenom PP Drava. Nastopanje v drugi zvezni ligi je rezultat načrtnega dela z mladimi igralkami, ki so najprej uspešno začele v pionirski, nadaljevale v mladinski in nato v članski konkurenci. Bile so republiške mladinske zmagovalke, preteklo sezono pa so uspešno zaključile z republiškim članskim naslovom in po zmagi v super ligi z uvrstitvijo v drugo ligo.

Po uvrstitvi v severno skupino II. ZRL se je ekipa ojačala z nekaterimi prekaljenimi igralkami, ki mladosti pomagajo z izkušnostjo. Bojazen, da bo PP Drava igrala v drugi ligi le eno sezono, je bila odveč. To lahko trdimo že sedaj, čeprav še tekmovanje ni končano.

V jesenskem delu je PP Drava osvojila 10 točk, na domačem igrišču ostala neporažena in v gosteh premagala Slavijo, kar jo je uvrstilo v sredino lestvice. Začetek spomladanskega dela za gledalce ni bil obetaven. V Ptuj sta zapored zmagali Podravka

iz Koprivnice in Zamet iz Rijeke. To sta kvalitetno močnejši ekipi od Ptujčank in njihovi zmagi za poznavalce rokometu nista bili naključni niti kakšno presenečenje. To je objektivna stvarnost. Za tem je PP Drava gostovala v Novem Mestu in premagala domačo ekipo. Zbranost, zavzetost in zaupanje v lastne moči so se vrnili. Naslednje srečanje v Ptuj proti Slaviji je PP Drava dobila brez težav. Tako se je na lestvici pomaknila više, na peto mesto, kljub neugodnemu spomladanskemu razporedu. Prišlo je gostovanje v Slavonskem Brodu, odlična igra in domača Slavonija DI je premagana, Ptujčanke pa so domači gledalci ob koncu nagradili s spontanim ploskanjem. To je nagrada za borbenost in znanje. PP Drava ni nobena »topovska hrana« kot so nekateri mislili, temveč spoštovanja vreden nasprotnik. Ob tem, da je v drugi ligi novinec, so te zmage še toliko bolj prijetne, sedanja uvrstitev pa preseenečenje za tiste, ki so PP Dravo že pred nastopi »odpisali«.

Marsikje, kjer je PP Drava nastopala, niso vedeli, da ima mali Ptuj takšno ekipo. Pravgotovo je mnenje sedaj drugačno, igralke pa dostojno zastopajo barve kluba in ptujsko občino. Žaželimo jim še veliko uspehov!

L. Kotar

(Foto L. C.)

(Nadaljevanje z 8. strani)

o elektriki, gradbene vodogradnje, tehnika, preventiva, taktika in praktične vaje.

Kakor je razvidno iz programa, je bil zelo obsežen, saj so predavanja trajala 74 ur. Naj povdarim, da so tečajniki vložili mnogo truda in so na koncu spoznali kako je bil ta tečaj koristen, saj so slišali mnogo koristnega. To znanje, ki so ga pridobili, bo prav prišlo vsakemu delavcu na delovnem mestu, kakor tudi v zasebnem življenju, še posebej pa štabom za civilno zaščito. Tudi predavateljem gre vso priznanje, saj so predavanja prilagodili tako, da jih je lahko spremljal in dojel sleherni tečajnik. Po zelo lepem končnem uspehu tečaja upam trditi, da so to prve korenine gasilske dejavnosti v naši delovni organizaciji.

Želja vseh tečajnikov je, da to delo poživimo in da se nadalje urimo v gasilski dejavnosti. Moja želja pa je, da bi vsi tečajniki bili gonilna sila gasilske službe v TOZD, predvsem na preventivnem področju. Obenem pa, da to znanje prenašajo na svoje sodelavce. Če bo tako sem prepričan, da se rdeči petelin ne bo več pojavil na perutninarskih objektih.
Janez LIPAVŠEK

Rokometna ekipa PP Drava

REBUS

Ro Ro Ro Ro Ro J

